

OKRESNÁ PROKURATÚRA TRNAVA
Vajanského 22, 918 67 Trnava 1

Číslo: 4 Pv 58/24/2207-35
EEČ: 2-21-389-2025

Trnava 31.01.2025

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXXX**

Trestný čin: zločin: vydieranie podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno b
Trestného zákona
zločin: sexuálne zneužívanie podľa § 201 odsek 1 Trestného zákona
obzvlášť závažný zločin: znásilnenie podľa § 199 odsek 1, odsek 2
písmeno b, odsek 3 písmeno a Trestného zákona

Rozhodol: prokurátorka Okresnej prokuratúry Trnava

Podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie
obvineného:

XXXXXX

dátum narodenia: XXXXX
miesto narodenia: XXXXX
rodné priezvisko: XXXXX
trvalé bydlisko: XXXXX
väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- zločin: vydieranie podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno b Trestného zákona
s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v bode 1 a 2 uznesenia
štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci
- zločin: sexuálne zneužívanie podľa § 201 odsek 1 Trestného zákona v bode 2
uznesenia
štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci
- obzvlášť závažný zločin: znásilnenie podľa § 199 odsek 1, odsek 2 písmeno b,
odsek 3 písmeno a Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a)
Trestného zákona v bode 3 uznesenia
štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

1. v presne nezistenom čase v rozmedzí rokov 2016-2017 počas najmenej dvoch návštev maloletej H. Z. nar. v roku 2007 v obydli XXXXX v rodinnom dome situovanom v obci XXXXX na ul. Hlavnej č. XXXXX, XXXXX ml. v jeho izbe od maloletej H. Z. žiadal, aby sa pred ním vyzliekla donaha, inak v prípade, ak ho neuposlúchne, niečo v izbe rozbije, čomu maloletá z obavy, že svoju hrozbu uskutoční, vždy vyhovela a obnažila si presne nezistenú časť jej tela, ktorú XXXXX ml. spočiatku iba vizuálne sledoval,
2. následne v presne nezistenom čase v rozmedzí rokov 2016-2017 XXXXX ml. na tom istom mieste počas tretej návštevy maloletej H. Z. v ich domácnosti, od nej žiadal pod presne nezistenou hrozbou, aby sa vyzliekla, čomu maloletá z obavy, že svoju hrozbu uskutoční, vyhovela a obnažila si hornú časť jej tela, konkrétne prsia, ktorých sa XXXXX ml. po nezistenú dobu dotýkal, hladkal ju po celom jej tele, aj po oblečení, hoci vedel, že maloletá H. Z. v čase skutku nedovršila 15. rok veku života,
3. v presne nezistenom čase v rozmedzí rokov 2016-2017 počas štvrtej návštevy maloletej H. Z. v domácnosti XXXXX, ktorý na tom istom mieste, od maloletej H. Z. pod hrozbou, že ak sa nevyzlečie, tak jej niečo urobí, žiadal, aby sa vyzliekla, následne k nej v stoji pristúpil, zodvihol jej jednu dolnú končatinu a takýmto spôsobom v presne nezistenom počte vnikol do pošvy maloletej svojim pohlavným údom, čomu sa maloletá bránila a to odstrkovaním páchatel'a, plačom a krikom, ktorý tlmil páchatel' tým, že držal svoju ruku na ústach maloletej a opakoval jej, aby nekričala, v dôsledku čoho následne maloletá začala krváčať z pošvy, avšak bezprostredne po skutku neabsolvovala príslušné lekárske ošetrenie a gynekologickú prehliadku,

lebo obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Odôvodnenie:

Uznesením vyšetrovateľa Odboru kriminálnej polície XXXXX ČVS: ORP-166/1-VYS-TT-2024 zo dňa 12.08.2024 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie XXXXX pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a iné, na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Dňa 15.01.2025 predložil vyšetrovateľ PZ na tunajšiu prokuratúru návrh na zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku z dôvodu, že obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný. Preskúmaním vyšetrovacieho spisu som zistila, že návrh vyšetrovateľa PZ je dôvodný.

Počas prípravného konania bol vypočutý obvinený. Uviedol, že býva s mamou otcom, do práce nechodí, pozerá doma televíziu, rozprávky, hrá sa hry. K Hane uviedol, že šáli, on jej nič neurobil. Ona mu závidí, že nechodí do práce ani nemá žiadne povinnosti, povedala, že aj keď si to neurobil, ja to na teba poviem. Nevie, čo je znásilnenie, ani sex, nikdy ho nemal.

Pokiaľ ide o výpoveď poškodenej, táto sa pri výsluchu pred vyšetrovateľkou rozplakala, odmietla ku skutku čokoľvek uviesť, nakoľko jej to spôsobuje traumu. Uviedla, že sa vyjadrí pred psychologičkou. Na psychologickom vyšetrení uviedla, že

na návšteve u otcových krstných ju obvinený vyzliekol, on si dal dole nohavice, mal stoporený pohlavný úd, oprel ju o stenu o vníkol do nej. Predtým sa stalo, že ju obvinený chytal po tele. Znalkyňa následne konštatovala u obvinenej všeobecnú aj špecifickú vierohodnosť výpovede, známky sexuálne zneužíteho dieťaťa a známky posttraumatickej stresovej poruchy. Následne bola maloletá podrobená psychiatrickému vyšetreniu, kde znalkyňa konštatovala závažnú posttraumatickú stresovú poruchu, ktorá sa rozvinula po traumatickej udalosti, ktorou bolo sexuálne obťažovanie a znásilnenie obvineným. Obe znalkyne konštatovali, že rozprávanie o skutku spúšťa u poškodenej vonkajšie emočné a telesné prejavy, panické ataky, čo bolo koniec koncov zachytené aj na kamerovom zázname.

Po vznesení obvinenia bola poškodená vypočutá v špeciálnej výsluchovej miestnosti, za účelom zodpovedania otázok obhajoby. Pred skutkom vnímala obvineného kamarátsky, bol to bratranec jej otca. Chodila ku Krkošovcom na návštevy ako rodina, ona nemohla zostať, musela ísť s rodičmi. Ona povedala matke, že sa s obvineným nechce stretávať, je jej to nepríjemné, povedala, že je zvláštny. Nechcela o samotnom skutku rozprávať, ani ho ukazovať, nakoľko si nebola istá, či si to dobre pamätá. Obvinený bol k nej dotieravý, bolo jej to nepríjemné. Nepamätá si, že by sa bránila krikom, možno ho buchla, odtisla. Rodičov obvineného mala rada. Obvinený jej posielal maily, že s ňou chce byť, niekedy mal aj sexuálne narážky. Vyhrážal sa, že sa zabije. Následne boli poškodenej predložené bábiky, vytvorené na účely vyšetrovania. Na bábike ženského pohlavia ukázala, že obvinený ju chytal za prsia, potom od pupka dole, išiel aj dovnútra prstami. Na otázku, či išiel dovnútra aj pohlavným orgánom, odpovedala „ehem“. Obvinený mal byť zozadu a potom jej to robiť. Po skutku jej tiekla krv, nohavičky zahodila.

Ku skutku boli vypočutí zákonní zástupcovia maloletej. Matka aj otec poškodenej uviedli, že maloletá sa s obvineným zatvárali v izbe sami. Otec poškodenej uviedol, že raz takto prichytil menovaných, pričom obvinený mu mal povedať, že má s poškodenou tajomstvo. Matka uviedla, že tiež takto raz našla poškodenú osamote s obvineným, a vyzerali byť zaskočení. Obvinený mal ich dcéru vypisovať maily, volať jej.

Rodičia obvineného kategoricky odmietli, že by sa obvinený mohol dopustiť stíhaného skutku. Nikdy sa nestalo, že by bol spolu s poškodenou sám, ich syn von nechodí. Poškodená sa oňho obtierala, sadala mu na kolená, Štefanovi to vadilo. XXXXX bral poškodenú ako budúcu opatrovateľku, náhradu svojej matky. Nikdy si uňho nevšimli sexuálne pudy. Chodí k psychiatrovi, užíva antidepresíva.

Na podklade príkazu na vyšetrenie duševného stavu bol do konania pribratý znalec psychiater. Zo záverov znalca vyplynulo, že obvinený trpí organicky podmienenou poruchou osobnosti s duševnou zaostalosťou stredného stupňa. V dôsledku choroby je trvalo emočne nestabilný, zvýšene impulzívny, s možnými prejavmi nekontrolovanej hypersexuality. Touto poruchou trpel obvinený aj v čase skutku. O sexuálnej deviácii v pravom slova zmysle znalec neuvažuje, hypersexuálne prejavy sú úzko zrástené s celkovou osobnostnou patológiou vyšetrovaného. Nemožno vylúčiť, že sa v čase skúmaných trestných skutkov istá „pudová sexuálne energia“ u obvineného manifestovala, nie však bežným spôsobom. Nedisponoval takým stupňom osobnostného vývoja, že by si sexualitu

riadnym spôsobom uvedomoval, nevnímal takto ani predpubertálny vek dievčaťa. Ak medzi ním a dievčaťom vo veku 9-10 rokov k sexuálnemu správaniu prišlo, udalosť znalec poníma ako „nevinnú“ sexuálnu hru medzi predpubertálnym zvedavým dievčaťom a nezorientovaným, ťažko zdravotne poškodeným mládencom, ktorý hnaný sexuálnym pudom sám presne nevedel, o čo v danom prípade ide. Práve mentálna zaostalosť trvalé poškodenie mozgu mohli vytvoriť predpoklady pre nekontrolovanú manifestáciu sexuálneho pudu u obvineného. Obvinený vzhľadom na svoj duševný stav nemohol rozpoznať protiprávnosť svojho konania ani nevedel svoje konanie ovládať. Obe schopnosti boli vymiznuté. Pobyť obvineného na slobode bez adekvátnej liečby a dohľadu je potenciálne nebezpečný pre spoločnosť, riziko obdobné správania je však na verejnosti, mimo domova, nízke. Napriek tomu, že obvinený pravidelne navštevuje psychiatra a užíva ordinované lieky, z hľadiska ochrany spoločnosti sa javí ako potrebné uloženie ochrannej ambulantnej psychiatrickej liečby, ktorá bude plniť aj úlohu ochrannej sexuologickej liečby.

Obvinený bol podrobený aj psychologickému znaleckému skúmaniu, z ktorého vyplynulo, že jeho intelektová vyspelosť je v pásme stredne ťažkej mentálnej retardácie – úroveň imbecility. Jeho osobnosť je primitívna, infantilná, emočne aj sociálne nezrelá, so závažnými poruchami v oblasti sociálneho kontaktu v smere nedostatku, ako aj ťažkostí samostatného fungovanie v zmysluplných sociálnych vzťahoch. V širšom sociálnom prostredí sa ukazuje strach. Jeho sebahodnotenie je len mechanickou akceptáciou názoru dospelšej osoby na ktorej je závislý, nakoľko mu chýba schopnosť hypotetického uvažovania, neplánuje svoju sebarealizáciu. V emočnom prežívaní dominuje dráždivosť, väčšia pohotovosť k afektívnym reakciám, ak sa mu nevyhoví, je mrzutý, odťažitý, v záťaži môže byť agresívny. Nedostatok racionálneho hodnotenia vedie k problémom v sebaovládaní a autoregulácii. Nedostatočná kontrola a ovládanie vlastných emócií spojená s koncentráciou na prítomnosť vedie k preferovaniu správania, ktoré prináša bezprostredné uspokojenie. Svoje aktuálne potreby má tendencie uspokojovať neodkladne a bez zábran. Spôsob akým to dosiahne nie je rozhodujúci a zodpovedá jeho aktuálnemu psychickému stavu. Nezrozumiteľné, najmä neverbálne reakcie sú pre neho záťaž a vyvolávajú z jeho strany obranné reakcie, čo predstavuje najčastejšie únik, v záťažových situáciách môže reagovať záchvatmi hnevu. Jeho mravná a morálna vyspelosť je na predkonvenčnej úrovni, na ktorej má osvojené základné mravné a morálne hodnoty a pravidlá, no nemá ich zvnútornené. Nemá zvnútornené vedomie o ich užitočnosti, čo potvrdzuje aj extrémne vysoká miera prekračovania všeobecne zaužívaných platných hraníc (mravné, morálne, sociálne, právne) s tendenciou prekračovať ich v každodennom živote. Hranice vo svojom okolí si nevšíma, správa sa ku nim nerešpektujúco, bezohľadne a nerieši možné dôsledky svojho správania. Psychopatológia v zmysle duševného ochorenia v štruktúre osobnosti nezistená, v jeho myslení nie sú prítomné fabulácie (nie je ich schopný), konfabulácie, či iné patologické obsahy. XXXXX ml. nemá rozvinuté kognitívne funkcie, ktoré by mu dianie okolo seba umožnili riadne chápať, adekvátne naň reagovať, tiež ho nedokáže reprodukovať v dôsledku veľmi nízkej úrovne zapamätávania. S poukazom na nízku úroveň intelektu s mentálnym defektom, ako aj na celkovú kognitívnu a osobnostnú výbavu XXXXX, znalkyňa konštatovala, že v jeho výpovediach absentujú pozitívne znaky všeobecnej a špecifickej vierohodnosti, preto ich zo psychologického hľadiska nemožno považovať za vierohodné.

Do vyšetrovacieho spisu bolo zadovážený jeden z mailov obvineného poškodenej, v ktorej obvinený píše, že poškodená je svetlo v tmách, cesta života, bude poškodenú poslúchať, prosí, aby mu odpísala, je jej poslušný Števkó. Taktiež boli zadovážené správy a posudky k poškodenej zo školy a ÚPSVaR, v ktorých okrem iného mala kurátorkám popísať udalosti, za ktoré bolo obvinenému vznesené obvinenie.

Podľa § 23 Trestného zákona kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak.

Existencia duševnej poruchy sama osebe nezbavuje páchatel'a trestnej zodpovednosti. Duševná porucha je dôvodom nepríčetnosti iba vtedy, keď má za následok nedostatok rozpoznávacej (rozumovej, intelektuálnej) schopnosti alebo nedostatok ovládacej schopnosti, pričom nedostatok rozpoznávacej a ovládacej schopnosti nemusí byť daný súčasne. Stačí, ak u páchatel'a chýba jedna z týchto schopností. Duševná porucha, ako stav psychiky človeka spôsobujúca stav nepríčetnosti z pohľadu okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť konkrétneho subjektu z pohľadu trestného práva, založená na nedostatku zložky tak rozpoznávacej ako i zložky ovládacej v psychike človeka, musia však byť reálne dané v čase spáchania trestného činu, resp. tieto zložky musia existovať v psychike obvineného v čase spáchania skutku, ako trestného činu.

Otázka nepríčetnosti je otázka právna, pretože o nej rozhodujú orgány činné v trestnom konaní, vychádzajúc predovšetkým zo záverov obsiahnutých v znaleckých posudkoch. Medzi duševné poruchy, ktoré najčastejšie spôsobujú nepríčetnosť, patria duševné choroby ako duševné poruchy dlhšieho trvania, vyznačujúce sa viac-menej typickým začiatkom, priebehom a prípadne aj koncom (napr. schizofrénia).

Vyhodnotením dôkazov zabezpečených a vykonaných v rámci prípravného konania, ich následným vyhodnotením a zohľadnením záverov znaleckého dokazovania znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria možno teda dôvodne konštatovať, že obvinený v čase spáchania skutku trpel takou duševnou poruchou, ktorá mala vplyv na jeho tak rozpoznávacie schopnosti, ako i na schopnosti ovládacie. V dôsledku negatívneho vplyvu duševnej poruchy nebol v čase jeho spáchania schopný rozpoznať závažnosť a protiprávnosť svojho konania a tiež nemohol rozpoznať jeho nebezpečenstvo a svoje konanie nemohol ovládať, čo evidentne napĺňa všetky zákonné predpoklady pre aplikáciu okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť v podobe nepríčetnosti v zmysle ustanovenia § 23 Trestného zákona.

Vykonaným dokazovaním v rámci prípravného konania mám za to, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie sa stal, tento má znaky trestného činu a zároveň je dôvodné podozrenie, že ho spáchal obvinený. Dôvodné podozrenie vyplýva z výsluchu poškodenej v spojení so závermi znalcov psychológa a psychiatra, ich posudky boli v podstatných bodoch zásadne zhodné. Hoci rodičia obvineného popreli, že by sa obvinený mohol dopustiť sexuálneho konania voči poškodenej so záverov znalca psychiatra vyplynul opak, nedisponoval však takým stupňom osobnostného vývoja, že by si sexualitu riadnym spôsobom uvedomoval.

Zároveň bolo k osobe obvineného zistené, že tento pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nevedel rozpoznať jeho protiprávnosť ani ovládať svoje konanie.

Podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Vzhľadom na skutočnosť, že obvinený nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný, bolo potrebné trestné stíhanie vedené voči nemu zastaviť a preto som rozhodla tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

JUDr. Simona Harantová
prokurátorka